

خزوه درسی جنک نزم

سید صمد موسوی

زمستان ۱۳۹۴

سخن اول

بشر سال های متمادی همواره برای غلبه بر دشمن و تحمیل اراده خود بر او، از ابزارهای فیزیکی استفاده کرده است و در کنار عملیات نظامی، از ابزارهای روانی نیز بهره برده است. جنگ نرم امروزه با توجه به پیشرفت شگفت‌انگیزی که در عرصه فناوری ارتباطات رخ داده است، به کارآمدترین و مهمترین ابزار در خدمت منافع و مقاصد دولت‌ها تبدیل شده است. جنگ نرم با عنایت به این مفاهیم که بهترین سیاست‌ها در جنگ، تسخیر دولت یا سرزمینی بدون خونریزی است^۴ و اینکه بالاترین هنر، پیروزی در نبرد نیست؛ بلکه تسلیم کردن دشمن بدون پیکار و خونریزی است، پارادایمی نو در عرصه روابط بین الملل گشوده است. جنگ نرم در واقع یک عمل سیاسی است که بدون پرداخت هزینه‌های هنگفت اقتصادی و نظامی و دادن تلفات سنگین، می‌تواند دولت‌ها را در جهت رسیدن به مقاصد و اهدافشان یاری کند.

جنگ نرم، روشی است که در طول تاریخ از سوی اشخاص و جوامع نسبت به دیگری به کار رفته و می‌رود. در این روش، آن چه هدف قرار می‌گیرد، اعتقادات، عواطف و احساسات انسان هاست؛ زیرا فروپاشی شخصیت و ترور آنها، باارزش تر از ترور اشخاص و از میان بردن فیزیکی آنان است؛ چون هرگاه هویت و شخصیت افراد از میان برود، ایشان به عنوان بردگانی بی مزد در خدمت اهداف استثماری دشمنان قرار می‌گیرند و آنان می‌توانند از خدمات و منابع شخصیت های ترور شده به آسانی و سادگی بهره گیرند.

مفهوم جنگ نرم

جنگ ها را بر اساس روش ها و اهداف به دسته های چندی بخش کرده اند. از جمله دسته بندی ها می توان به جنگ نرم و جنگ سخت اشاره کرد. جنگ‌هایی که از نوع نظامی است و از وسایل و ادوات نظامی در آن استفاده می‌شود، به‌عنوان جنگ سخت یا Hard War مشهور است. ولی اگر در این جنگ از وسایل و ادوات و کالاهای فکری و فرهنگی استفاده شود، اصطلاحاً به آن Soft War یا جنگ نرم اطلاق می‌کنند. بنابراین شاخصه‌ی جنگ نرم، استفاده از ابزارهای فکری و فرهنگی است.»

در واقع تعریف علمی جنگ نرم عبارت است از «استفاده دقیق و طراحی شده از تبلیغات و ابزارهای مربوط به آن به منظور تاثیرگذاری بر عقاید، فرهنگ، سیاست، احساسات، تمایلات، رفتار و مختصات فکری دشمن با توسل به شیوه‌هایی که موجب پیشرفت مقاصد امنیت ملی می‌شود». جنگ نرم در حقیقت شامل هرگونه اقدام روانی و تبلیغات رسانه ای است که «جامعه هدف» یا گروه هدف را نشانه می‌گیرد و بدون درگیری نظامی و گشوده شدن آتش رقیب را به زانو در می‌آورد.

ماهیت جنگ نرم در کلام رهبری

فرایند تکوین جنگ نرم
(استنتاج از دیدگاه مقام معظم رهبری)

رهبر معظم انقلاب اسلامی، ماهیت جنگ نرم دشمنان را به خوبی بیان داشته و آحاد مردم به ویژه مسئولان را نسبت به ماهیت این جنگ و اهداف دشمنان در آن آگاه کرده‌اند. معظم‌له در این خصوص می‌فرماید: «یکی از مسئولان طراز اول کشور رژیم صهیونیستی غاصب اسرائیل، در سال گذشته توصیه‌ای به آمریکایی‌ها کرد. این توصیه کاملاً در مطبوعات خارجی و اینترنت منعکس شد و امر پنهانی و مخفیانه‌ای نیست.

توصیه وی به آمریکایی ها این بود که بیهوده وقت خود را با عراق و کره شمالی و کشورهایی از این قبیل تلف نکنید، مسئله اصلی شما ایران است. اگر خاورمیانه را می‌خواهید، وقت‌تان را مصروف عراق نکنید، سراغ ایران بروید، کانون و سرچشمه آنجاست، اما ایران مثل عراق و کره شمالی و افغانستان نیست که بتوان با حمله نظامی آن را تسخیر کرد. نظام و حکومت اسلامی به مردم متکی است، مردم آن را حفظ کرده‌اند. باید کاری کنید که مردم آن را رها نکنند. راهش این است که مردم را با ترویج فرهنگ و ادبیات غربی و فرهنگ و تربیت آمریکایی، به واگرایی نسبت به دین و فرهنگ و سنت و تاریخ‌شان سوق داد. وقتی مردم این تعلقات را رها کردند، بعد از گذشت چند سال، بدون این که سرمایه‌ای صرف کنید با یک حمله و تحریک احیاناً نظامی مختصر می‌توانید این مانع بزرگ، یعنی جمهوری اسلامی را از سر راه بردارید».

در جای دیگری می‌فرمایند: در جنگ روانی و آنچه که امروز به او جنگ نرم گفته می‌شود در دنیا، دشمن به سراغ سنگرهای معنوی می‌آید که آنها را منهدم کند.

به سراغ ایمان‌ها، معرفت‌ها، عزم‌ها، پایه‌ها و ارکان اساسی یک نظام و یک کشور، دشمن به سراغ این‌ها می‌آید که این‌ها را منهدم بکند و نقاط قوت را در تبلیغات خود به نقاط ضعف تبدیل کند، فرصت‌های یک نظام را به تهدید تبدیل کند.

ایشان در دیدار جمعی از شعرا فرمودند جنگ نرم راست است

یعنی الان جنگ است

البته این حرف را من امروز نمی‌زنم.

من از بعد از جنگ - از سال ۶۷ - همیشه این را گفته‌ام.

بارها و بارها...

علت این است که من صحنه را می‌بینم.

چه بکنم اگر کسی نمی‌بیند؟!

سطوح جنگ نرم

از آن جایی که قدرت نرم از سه سطح راهبردی، میانی و تاکتیکی تشکیل می‌شود، جنگ نرم نیز در سه سطح مطرح می‌شود:

۱- سطح راهبردی:

این سطح از قدرت نرم که متأثر از فرهنگ راهبردی کشور است، به سطح رهبران و نخبگان یک کشور باز می‌گردد و بالاترین سطح رویارویی قدرت نرم تلقی می‌شود.

۲- سطح میانی:

این سطح از قدرت نرم بر عنصر مردمی قدرت ملی کشور تأکید دارد. قدرت نرم در این سطح، از فرهنگ ملی متأثر است هدف، سلب اراده و انگیزه از مردم و بی‌تفاوت نمودن جمعیت‌های همراه و تبدیل آن‌ها به جمعیت‌های معارض، مخالف و بی‌تفاوت و شکل دادن به نافرمانی‌های مدنی با ایجاد شکاف بین دو سطح راهبردی و میانی است.

۳- سطح تاکتیکی:

هدف اصلی از جنگ نرم در این سطح، سلب اراده و روحیه مقاومت در جبهه حریف است.

ابعاد تهدیدات نرم

برای جنگ نرم ابعاد مختلف برشماری شده است. لکن جنگ نرم سه بعد اساسی را در بر می‌گیرد:

- بعد فرهنگی. مهم‌ترین بعد جنگ نرم است. و تهاجم فرهنگی مقدمه جنگ نرم به شمار می‌آید. زیرا، عاملان جنگ نرم در پی آن هستند تا با استفاده از ساز و کارها و روش‌های فرهنگی بر ارزش‌های بنیادی جامعه (ارزش‌هایی نظیر خدا محوری، ولایت‌مداری، دشمن‌ستیزی، عدالت‌خواهی، خودباوری و جز آن)، نگرش‌های پایه (نظیر نگرش به بیگانگان، نگرش به نوع حکومت، نگرش به نوع روابط اجتماعی و جز آن

(، ترجیحات اساسی (نظیر ترجیحات اخلاقی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ..) آداب و رسوم، منش و رفتار اجتماعی، تاثیر بگذارند و آن را دستخوش تغییر قرار دهند. نتیجه جنگ نرم فرهنگ، استحاله فرهنگی و تغییر هویت است.

• بعد سیاسی. عاملان جنگ نرم در صددند تا نوع نگرش، موضع گیری و کنش شهروندان یک جامعه را در برابر حکومت و نهاد های سیاسی آن، دستکاری نمایند و آنان را برای دست یازیدن به کنش های اعتراض آمیز، نظیر راهپیمایی، تظاهرات، اعتصاب، و جز آن، ترغیب کنند. به تعبیر روشن تر، عاملان جنگ نرم در پی آن هستند که شهروندان جامعه را وادار به نافرمانی مدنی نمایند تا بر اثر آن رفتار حکومت، یا حتی نوع حکومت، را به تدریج دستخوش تغییر قرار دهند. و مشروعیت، مقبولیت و کارآمدی مدل سیاسی موجود را مورد تردید قرار دهند. از همین روی است که برخی «انقلاب های رنگی» را در زمره جنگ نرم سیاسی جای می دهند. زیرا در این فرایند، مدل سیاسی موجود کشور هدف به چالش کشیده می شود.

• بعد اجتماعی، سومین بعد جنگ نرم است. از جمله مولفه های بعد اجتماعی جنگ نرم، کنش های اجتماعی، روابط و تعاملات، آداب و رسوم و رفتارهای جمعی است. عاملان جنگ نرم در پی آن هستند، تا بر هویت مردم جامعه، انسجام اجتماعی، روحیه ملی، سرمایه اجتماعی، الگوهای رفتاری، دلبستگی ملی و ... تاثیر بگذارند.

ویژگی های جنگ نرم

چنان که بیان شد، هدف در جنگ نرم، تغییر بینش ها و نگرش های گروه یا جامعه هدف است. برای همین از ویژگی های متفاوت و متمایز از جنگ سخت و فیزیکی برخوردار می باشد. بنابراین، جنگ نرم به دلیل پیچیدگی و اتکا به حوزه بینش ها و نگرش ها و قدرت نرم از ویژگی های بسیار زیاد و متنوع برخوردار است که مهم ترین آن ها عبارتند از:

۱. جنگ نرم در پی تغییر قالب های ماهوی جامعه و ساختار سیاسی است.
۲. آرام، تدریجی و زیرسطحی است و همانند کودتای خزنده می باشد به گونه ای که گروه یا جامعه هدف، تغییرات را انجام می دهد بی آن که از آن آگاه باشد. این تغییرات که در یک فرآیند زمانی و مرحله ای صورت می گیرد همانند تغییرات آب و هوایی است که از اعتدال بهاری به انقلاب تابستانی و یا از اعتدال پاییزی تا انقلاب زمستانی انجام می گیرد و شخص در یک فرآیندی به برهنگی می رسد و یا پوشش بسیاری را به تن می کند بی آن که متوجه این فرآیند تغییر در رفتار خود باشد.
۳. جنگ نرم نماد ساز است: تصویری شکست خورده، ناامید و مأیوس از حریف ارائه می شود و در مقابل مهاجم با نماد سازی و تصویر سازی خود را پیروز و موفق نشان می دهد. در این ویژگی عملیات روانی در حد اعلای، خود انجام می شود.
۴. پایدار و بادوام است: نتایج جنگ نرم در صورت موفق بودن، پایدار و بادوام خواهد بود. هدف اصلی در جنگ نرم تغییر باورها و اعتقادات است. چنانچه این تغییر حاصل گردد، به راحتی تغییر مجدد و بازگشت به حالت اولیه میسر نمی باشد.
۵. جنگ نرم پرتحرک و جاذبه دار است: جنگ نرم که به صورت تدریجی و آرام شروع می شود، در نقطه ای به دلیل ایجاد جاذبه های کاذب، خود جامعه هدف را برای تحقق اهداف به کار گرفته و از این طریق بر دامنه تحرکات آن افزوده می گردد. در واقع با گذشت زمان، بسیاری از بازیگران و حتی بازیگردانان جنگ نرم به صورت خواسته یا ناخواسته از درون جامعه هدف به استخدام کارگزاران اصلی جنگ نرم در می آیند.
۶. جنگ نرم هیجان ساز است: با نماد سازی ها، اسطوره سازی ها و خلق ارزش های جدید، در جنگ نرم از احساسات جامعه هدف نهایت استفاده انجام می گیرد. مدیریت احساسات یک رکن در مهندسی جنگ نرم به حساب می آید. در مدیریت احساسات، تلاش می شود از احساسات و عواطف جامعه هدف به عنوان پلی برای نفوذ در افکار و اندیشه ها برای ایجاد تغییر و دگرگونی در باورها استفاده شود. احساسات و عواطف به دلیل تحریک پذیری، زمینه های خلق بحران را فراهم می سازد.
۷. جنگ نرم آسیب محور است: دشمنان در جنگ نرم با شناسایی نقاط آسیب جامعه هدف در حوزه های ذکر شده، فعالیت های خود را سامان داده و با خلق آسیب های جدید، بر دامنه تحرکات خود می افزایند.
۸. جنگ نرم چندوجهی است: در این جنگ، از تمامی علوم، فنون، شیوه ها و روش های شناخته شده و ارزش های موجود استفاده می گردد.

۹. جنگ نرم تضادآفرین است: تضادهای به وجود آمده از طریق جنگ نرم، همبستگی اجتماعی و وحدت ملی را برهم می‌زند و زمینه‌های بروز بحران و درگیری‌های داخلی را فراهم می‌سازد. بنابراین تخریب وحدت ملی یکی از پیامدها و ویژگی‌های جنگ نرم است.

۱۰. جنگ نرم تردید آفرین است: به مرور بر دامنه این تردیدها افزوده شده تا در نهایت به ایجاد تغییرات اساسی در باورها و ارزش‌ها دست یابد.

۱۱. جنگ نرم از ابزار روز استفاده می‌کند:

از ظرفیت‌های فضای مجازی، ماهواره، تلفن همراه و... در این جنگ استفاده می‌شود.

فرایند جنگ نرم

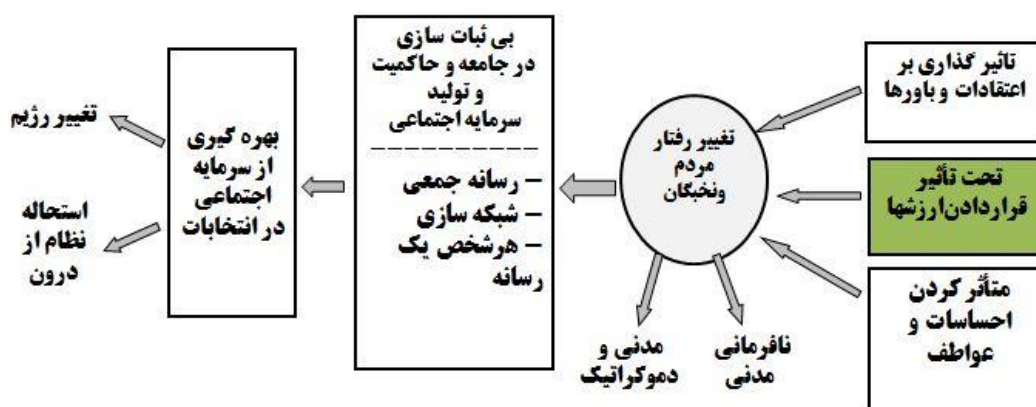
در دکترین جنگ نرم، قاعده این است که قلب و مغز افراد تصرف شود، آنگاه آن کسانی که قلب و ذهن شان تسخیر شده، در راستای اهداف دشمن خود عمل می‌کنند. پرسش این است، راه تسخیر مردم به گونه ای که خود آنان خواسته های دشمن شان را محقق سازند چیست؟ این راه بسیار ساده و در عین حال دشوار است. تصرف قلب و ذهن ها. نتیجه تغییر در اندیشه و نگرش (تصرف ذهن و قلب)، تغییر رفتار و منش اجتماعی است. از منظر روان شناسان اجتماعی، ابعاد و مولفه های جنگ نرم به دو بعد شناختی و عاطفی تقسیم شده است :

هدف در بعد شناختی یا ذهنی تصرف ذهن است. عواملان جنگ نرم با بهره گیری از روش اقناع، مجاب سازی، تغییر ادراک و شستشوی مغزی در پی آن هستند، تا افکار، اندیشه، ذهن و نظام شناختی مخاطبان را تحت تاثیر قرار دهند. آنان در این زمینه از روشهای تعبیر ادراک بهره می‌گیرند. اگر آن افراد نسبت به مسأله ای قانع شدند، زمینه برای سیادت بر مغز آنان فراهم شده است.

هدف در بعد عاطفی و هیجانی تصرف قلب است. عواملان جنگ نرم می‌کوشند، تا نظام عاطفی مخاطبان (نگرش) را تحت تاثیر قرار دهد و اطلاعات ویژه ای را به آنان القاء کنند. به عنوان مثال آنان می‌کوشند تا نفرت مخاطبان را نسبت به حکومت خویش برانگیزند و عشق و علاقه آنان را معطوف خود سازند. تصرف قلب افراد با ارضاء انجام می‌شود. رضایت افراد از چیزی موجب زمینه سازی تصرف قلب آنان می‌شود

روش ارضاء برای تصرف قلب مقوله ی حب و بغض است؛ قلبی که مملو از بغض نسبت به چیزی یا کسی باشد امکان تصرف ندارد، اما اگر آکنده از حب نسبت به آن چیز یا آن کس بود، توسط آن تصرف شده است. روش اقناع برای سیادت بر مغزها نیز مقوله ی شک و یقین است. در واقع اگر ذهن کسی نسبت به مسأله ای شک داشت، تا این شک تبدیل به یقین نشود، ذهن آن شخص قانع نخواهد شد. در جنگ نرم، دشمنان از طریق برتری رسانه ای خود، با روش مدیریت حب و بغض، و هم چنین مدیریت شک و یقین در توده های انسانی، آن ها را تسخیر نموده و در مسیر اهداف خود به حرکت و عمل وا می‌دارند. کیفیت این تسخیر در حدی است که فرد تصرف شده، نسبت به دشمنی که او را تسخیر نموده، هیچ کینه و نفرتی ندارد و برعکس، نسبت به او علاقه مند است. این نکته است که متغیر سخت و نیمه سخت و نرم را نشان می‌دهد.

فرآیند شکل گیری جنگ نرم

اهداف جنگ نرم

چنان که گفته شد، جنگ نرم یک اقدام پیچیده و پنهان متشکل از عملیات های سیاسی، فرهنگی و اطلاعاتی توسط دشمنان جامعه، برای ایجاد تغییرات دلخواه و مطلوب در جوامع و کشورهای هدف انجام می گیرد.

اهداف جنگ نرم را می توان به صورت های ذیل دسته بندی کرد:

- ۱- تغییر باورها، استحاله عقاید و جابه جایی دیدگاه ها با نگاههای رسانه های استکباری دشمن؛
- ۲- شست و شوی مغزها، به جای تسلط بر مرزها؛ چرا که جنگ دیدگاه هاست، نه قرارگاه ها؛
- ۳- تقدس زدایی از ارزش ها و شبهه افکنی در اذهان؛
- ۴- تغییر گروه های مرجع در جامعه و شکل دهی تضادهای جدید اجتماعی؛
- ۵- تخریب اعتماد موجود به ارکان و مسئولان حاکمیت در ابعاد مشروعیت و کارآمدی؛
- ۶- تغییر و جابه جایی مفاهیم زشت و زیبا در فرهنگ جامعه و آسان سازی ترویج انحرافات؛
- ۷- هنجارشکنی، ترویج نافرمانی های مدنی و تکمیل حلقه مقاومت جامعه در برابر حاکمیت؛
- ۸- تغییر ذائقه ها و شکاف بخشی کاذب فرهنگی بین نسلها؛
- ۹- توسعه و ترویج مکاتب کاذب اجتماعی، عرفانی، اقتصادی و غیره؛
- ۱۰- ساماندهی جدید نیروهای اجتماعی در قالب N.G.O و بهره برداری سیاسی از آن ها؛

ابزارهای جنگ نرم :

الف) صنایع فرهنگی:

۱. سینما
۲. کارتون(انیمیشن)
۳. ماهواره
۴. اسباب بازی
۵. بازی های رایانه ای
۶. موسیقی

ب) رسانه های شنیداری و دیداری:

- ۱- مطبوعات
- ۲- رادیو
- ۳- تلویزیون
- ۴- خبرگزاری ها و آژانس های خبری

ج) فن آوری های نوین ارتباطی:

۱. اینترنت

- سایت های خبری و خبرگزاری های اینترنتی
- شبکه های اجتماعی
- مذاکرات رایانه ای (چت)
- پیام رسانی الکترونیکی (ایمیل)

۲. تلفن همراه

- سرویس های پیام کوتاه (اس ام اس)
- سرویس های گفتگو محور (چت: واتزآپ و...)
- بلوتوث

سازو کارها در جنگ نرم

سازوکارها و تاکتیک‌هایی که جنگ نرم به کار گرفته می‌شود نیز از تنوع و تعدد بسیار برخوردار می‌باشد، چرا که اقتضات جنگ نرم چنان از دایره گسترده و وسیعی برخوردار می‌باشد که می‌توان از هر روش، ابزار و سازوکاری برای رسیدن به هدف بهره برد. از جمله مهم‌ترین این سازوکارها و روش‌های اجرایی می‌توان به موارد زیر به عنوان نمونه و مصداق اشاره کرد:

۱- برچسب زدن

بر اساس این شیوه و تاکتیک، رسانه‌ها، واژه‌های مختلف را به صفات مثبت و منفی تبدیل کرده و آنها را به آحاد یا نهادهای مختلف نسبت می‌دهند

۲- تلطیف و تنویر

از تلطیف و تنویر و مرتبط ساختن چیزی با کلمه‌ای پر فضیلت استفاده می‌شود تا چیزی را بدون بررسی شواهد بپذیریم و تصدیق کنیم.

۳- انتقال

انتقال یعنی اینکه اقتدار، حرمت و منزلت امری مورد احترام به چیزی دیگر برای قابل قبول تر کردن آن منتقل شود.

۴- تصدیق

تصدیق یعنی اینکه شخصی که مورد احترام یا منفور است بگوید فکر، برنامه یا محصول یا شخص معینی خوب یا بد است. تصدیق فنی رایج در تبلیغ، مبارزات سیاسی و انتخاباتی است.

۵- شایعه

شایعه در فضایی تولید می‌شود که امکان دسترسی به اخبار و اطلاعات موثق امکان پذیر نباشد.

۶- کلی‌گویی

«محتوای واقعی بسیاری از مفاهیمی که از سوی رسانه‌های غربی صادره و در جامعه منتشر می‌شود، مورد کنکاش قرار نمی‌گیرد. تولیدات رسانه‌های غربی در دو حوزه سیاست داخلی و خارجی، مملو از مفاهیمی مانند جهانی شدن، دموکراسی، آزادی، حقوق بشر و... است. اینها مفاهیمی هستند که بدون تعریف و توجیه مشخص، در جهت اقناع مخاطبان در زمینه‌ای مشخص بکار گرفته می‌شوند»

۷- دروغ بزرگ

این شیوه و تاکتیک قدیمی که هنوز هم مورد استفاده فراوان است، عمدتاً برای مرعوب کردن و فریب ذهن حریف مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۸- حقیقت‌گویی گزینشی و ناقص

گاهی خبر یا سخنی مطرح می‌شود که از نظر منبع، محتوای پیام، مجموعه‌ای به هم پیوسته و مرتب است که اگر بخشی از آن نقل و بخشی نقل نشود، جهت و نتیجه پیام منحرف خواهد شد.

۹- انسانیت‌زدایی و اهریمن‌سازی

یکی از موثرترین شیوه‌های توجیه حمله به دشمن به هنگام جنگ (نرم و یا سخت)، «انسانیت‌زدایی» است. چه اینکه وقتی حریف از مرتبه انسانی خویش تنزیل یافت و در قامت اهریمنی در ذهن مخاطب ظاهر شد، می‌توان اقدامات خشونت‌آمیز علیه این دیو و اهریمن را توجیه کرد.

۱۰- ارائه پیشگویی‌های فاجعه‌آمیز

در این تاکتیک با استفاده از آمارهای ساختگی و سایر شیوه‌های جنگ روانی (از جمله کلی‌گویی، پاره حقیقت‌گویی، اهریمن‌سازی و...) به ارائه پیشگویی‌های مصیبت‌بار می‌پردازند که بتوانند حساسیت مخاطب را نسبت به آن افزایش داده و بر اساس میل و هدف خویش افکار وی را هدایت نمایند.

۱۱- قطره چکانی

در تاکتیک قطره چکانی، اطلاعات و اخبار در زمان های گوناگون و به تعداد بسیار کم و به صورتی سریالی ولی نا منظم در اختیار مخاطب قرار می گیرد تا مخاطب نسبت به پیام مربوطه حساس شده و در طول یک بازه زمانی آن را پذیرا باشد.

۱۲- حذف و سانسور

در این شیوه و تاکتیک سعی می شود فضایی مناسب برای سایر شیوه های جنگ نرم به ویژه شایعه خلق شود تا زمینه نفوذ آن افزایش یابد. در این تاکتیک با حذف بخشی از خبر و نشر بخشی دیگر به ایجاد سوال و مهمتر از آن ابهام می پردازند و بدین ترتیب زمینه تولید شایعات گوناگون خلق می شود.

۱۳- جاذبه های جنسی

استفاده از نمادهای اروتیکال از تاکتیک های مهم مورد استفاده رسانه های غربی است به طوری که می توان گفت اکثر قریب به اتفاق برنامه های رسانه های غربی از این جاذبه در جهت جذب مخاطبان خویش به ویژه جوانان که فعالترین بخش جامعه هستند، بهره می گیرند.

۱۴- ماساژ پیام

در ماساژ پیام، از انواع شیوه ها و تاکتیک های گوناگون (حذف، کلی گویی، پاره حقیقت گویی، زمان بندی، قطره چکانی و...) جنگ نرم استفاده می شود تا پیام بر اساس اهداف تعیین شده شکل گرفته و بتواند تصویر مورد انتظار را در ذهن مخاطب ایجاد کند. در واقع در این متد، پیام با انواع تاکتیک ها ماساژ داده می شود که از آن مفهوم و مقصودی خاص برآید.

۱۵- ایجاد تفرقه و تضاد

از جمله اموری که در فرآیند جنگ نرم مورد توجه واقع می شود، تضعیف از طریق تزریق تفرقه در جامعه هواداران و حامیان حریف است. ایجاد و القاء وجود تضاد و تفرقه در جبهه رقیب باعث عدم انسجام و یکپارچگی شده و رقیب را مشغول مشکلات درونی جامعه حامیان خود می کند و از این طریق از اقتدار و انرژی آن کاسته و قدرتش فرسوده شود.

۱۶- ترور شخصیت

در جنگ نرم بر خلاف جنگ سخت، ترور فیزیکی جای خود را به ترور شخصیت داده است. در زمانی که نمی توان و یا نباید فردی مورد ترور فیزیکی قرار گیرد با استفاده از نظام رسانه ای و انواع تاکتیک ها از جمله بزرگ نمایی، انسانیت زدایی و اهریمن سازی، پاره حقیقت گویی و... وی را ترور شخصیت می کنند و از این طریق باعث افزایش نفرت عمومی و کاهش محبوبیت وی می شوند.

دشمنان انقلاب و نظام اسلامی با استفاده از این تاکتیک و بهره گیری از ابزار طنز، کاریکاتور، شعر، کلیپ های کوتاه و... که عموماً از طریق اینترنت و تلفن همراه، پخش می شود به ترور شخصیت برخی افراد سیاسی و فرهنگی موجه و معتبر در نزد مردم می پردازند.

۱۷- تکرار

برای زنده نگه داشتن اثر یک پیام با تکرار زمان بندی شده، سعی می کنند این موضوع تا زمانی که مورد نیاز هست زنده بماند. در این روش با تکرار پیام، سعی در القای مقصودی معین و جا انداختن پیامی در ذهن مخاطب دارند

۱۸- توسل به ترس و ایجاد رعب

در این تاکتیک از حربه تهدید و ایجاد رعب و وحشت میان نیروهای دشمن، به منظور تضعیف روحیه و سست کردن اراده آنها استفاده می شود. متخصصان جنگ نرم، ضمن تهدید و ترساندن مخاطبان به طرق مختلف به آنان چنین القاء می کنند که خطرات و صدمه های احتمالی و حتی فراوانی بر سر راه آنان ممکن کرده است و از این طریق، آینده ای مبهم و توأم با مشکلات و مصائب برای افراد ترسیم می کنند.

۱۹- مبالغه

مبالغه یکی از روشهایی است که با اغراق کردن و بزرگ نمایی یک موضوع، سعی در اثبات یک واقعیت دارد. کارشناسان جنگ روانی، از این فن در مواقع و وقایع خاص استفاده می کنند.

غربی ها همواره با انعکاس مبالغه آمیز دستاوردهای تکنولوژیک خود و اغراق در ناکامی های کشورهای جهان اسلام سعی در تضعیف روحیه مسلمانان در تقابل با تمدن غربی دارند.

۲۰- مغالطه

مغالطه شامل گزینش و استفاده از اظهارات درست یا نادرست، مشروح یا معشوش و منطقی یا غیرمنطقی است، به این منظور که بهترین یا بدترین مورد ممکن را برای یک فکر، برنامه، شخص یا محصول ارائه داد.

متخصصین جنگ نرم، مغالطه را با «تحریف» یکسان می دانند. این روش، انتخاب استدلال ها یا شواهدی است که یک نظر را تایید می کند و چشم پوشی از استدلال ها یا شواهدی که آن نظر را تایید نمی کند.

اصول مقابله با جنگ نرم

اصول مقابله با جنگ نرم عبارتند از:

۱- خلع سلاح روانی اپوزیسیون

۲- تبدیل جنگ نرم دشمن به فرصتی برای افزایش قدرت نرم

۳- افزایش بصیرت

۴- استفاده از راهبردهای ویژه در مورد اقلیت ها

۵- افزایش محصولات فرهنگی تاثیر گذار بر جامعه

۶- استفاده از دیپلماسی عمومی

۷- زدودن فضای تهمت زنی و شایعه سازی

۸- افزایش امید به پیشرفت در جامعه

۹- عملیات روانی متقابل

۱۰- تشکیل اتاق فکر دانشجویی

از موارد مذکور سه مورد از اهمیت بالایی برخوردار هستند که به شرح آن ها می پردازیم:

الف. تبدیل جنگ نرم دشمن به فرصتی برای افزایش قدرت نرم:

برای تبدیل جنگ نرم به فرصتی مناسب باید منابع قدرت نرم کشور از چهار مرحله ی زیر عبور کند:

(۱) شناسایی:

بدان معنا که منابع قدرت را جامعه را مورد شناسایی و ارزیابی قرار دهیم.

(۲) تبیین:

در این مرحله باید منابع شناخته شده را مورد ارزیابی و اولویت بندی قرار دهیم تا جایگاه استفاده از آنها مشخص گردد.

(۳) تقویت:

پس از شناخت و ارزیابی، باید به بررسی و تحلیل منابع مورد نظر پردازیم تا نقاط ضعف و قوت آنها مشخص و مواضع ضعف، رفع و مواضع قوت، تقویت شود.

(۴) سازماندهی:

این بخش مرحله نهایی است زیرا دیگر زمان برنامه ریزی و بهره برداری از این منابع با توجه به طی مراحل پیشین رسیده است.

و پس از گذر از این مراحل، بصورت طرحی کامل و جامع تبدیل به یک فرصت و شبیخون جهت خنثی کردن برنامه های دشمن شود.

منابع قدرت نرم در ایران اسلامی عبارتند از: ایدئولوژی اسلامی، قدرت نفوذ رهبری، در اختیار داشتن افراد دانشمند و خلاق و حماسه آفرینی و همچنین شرکت در راهپیمایی هایی مانند روز قدس، ۲۲ بهمن و ...

امروز اولویت اصلی کشور مقابله با جنگ نرم دشمن است که هدف آن ایجاد تردید، اختلاف و بدبینی به طرق مختلف میان آحاد مردم است

ب) عملیات روانی متقابل:

عواملان تهدید نرم از انواع تبلیغات، فنون مجاب سازی روش های نفوذ اجتماعی و عملیات روانی، به منزله ی روش تغییر نگرش ها، باورها و ارزش های جامعه ی مورد هدف، استفاده می کنند، بنابراین باید به سرعت دست به اجرای تبلیغات هوشمندانه، با قدرت منطق و اندیشه و احاطه ی ذهنی بر مخاطبان جنگ نرم زد که این کار از طریق تبیین و شفاف سازی امکان پذیر خواهد شد.

ج) خلع سلاح روانی اپوزیسیون:

اپوزیسیون در پی آن است تا با اشاعه ی وعده ی بهبود شرایط زندگی و شعارهای جذاب، توده ی مردم را جذب کند و چون این جریان دقیقا نقطه ی ضعف جوامع جهان سوم و به خصوص کشور ما می باشد، چنان چه نظام حاکم چنین شرایطی را برای شهروندان خویش فراهم سازد، زمینه ی جذب مردم توسط اپوزیسیون را از بین برده و طرح های دشمن را خنثی می سازد و در غیر این صورت ضربه ای غیر قابل جبران به نظام و جامعه وارد خواهد شد.

روشهای مقابله با جنگ نرم :

۱. اجرای شبکه ملی اطلاعات

راهکارهای مهم جهت محقق شدن شبکه ملی

- ایجاد مراکز IXP (مراکز تبادل ترافیک اینترنتی)
- ایجاد مراکز CDN (توزیع محتوا)
- احراز هویت به صورت ملی
- رفع کمبود IP از طریق استفاده مجدد از IP ها
- ارائه پهنای باند رایگان به دیتاسترها یا خرید ترافیک از آنها
- حمایت منطقی از اپراتورهای داخلی و تولیدکنندگان دانش بنیان
- تسهیل ریال الکترونیکی به عنوان پول مجازی در فضای مجازی
- شفاف سازی مقررات حقوقی شرکت ها که فعالان حوزه تنها به یک مرجع قضایی پاسخگو باشند
- ارائه خدمات اینترنت نوجوان

۲. مهندسی فرهنگی

۳. نهادینه کردن امر به معروف و نهی از منکر در جامعه

۴. توسعه سریع کشور

۵. حمایت و تقویت نهادهای مدنی

۶. عدالت محوری و شایسته سالاری در نظام سیاسی کشور

۷. خدامحوری در دولت و مردم

۸. ترویج فرهنگ انتظار

۹. استفاده از روشهای انسانی، احسان و اکرام برای جذب :

برخی راهکارهای مهم آن

- ظاهر شدن نیروهای خودی در صحنه های مختلف و به دست گرفتن پرچم مطالبات عادلانه و جلوگیری از پرچمدار شدن نیروهای غیر خودی؛
- تقویت روابط عاطفی و محبت آمیز، احسان و اکرام و حسن خلق؛

- بهره گیری از کلیه روشهای ارتباطات اجتماعی متناسب با شرایط زمان ، مکان و مخاطب شامل ارتباط چهره به چهره ، ارتباط مشارکت پذیر ، ارتباط مجازی و الکترونیکی ، مستقیم و غیر مستقیم ، رسمی و غیر رسمی ، افقی و عمودی و غیره؛
- ایجاد امید و نشاط و نگاه خوشبینانه به آینده در مردم برای مقابله با جنگ نرم؛
- معنوی کردن فضای جامعه و دانشگاه و اجرای برنامه های جذاب معنوی؛
- راه انداختن جوانان در فضای هیجان ، نشاط و حرکت که طبیعت آنهاست و آن وقت فکر صحیح منطبق بر اصول علمی، مفاهیم صحیح و پرهیز از کارهای صوری و شکلی به آنها دادن.
- شبکه سازی اجتماعی درون فضاهاى علمى و آموزشى با مسئولیت دادن به هر یک از نیروهای خودی؛
- توسعه فضای علمی ، فرهنگی و اجتماعی با برگزاری جشنواره ها ، المپیادهای علمی ، فرهنگی ، ورزشی و هنری، اجرای اردوهای سازندگی ، زیارتی و سیاحتی و